

steklar

GLASILO DELAVCEV STEKLARNE HRASTNIK

Izhaja od leta 1959
Letnik XXXI, št. 5-6
Hrastnik, 13. 6. 1990

Med sedanjostjo in prihodnostjo

Življenje je mogoče razumeti le, če ga gledaš nazaj, živeti pa ga moraš tako, da ga gledaš naprej. Misel danskega filozofa Sörena Kierkegarda je, kakor da bi bila izrečena za današnji čas. Na mnoge dogodke in ravnanje iz preteklosti gledamo danes drugače; veliko je stvari, ki jih hočemo popraviti za prihodnost. Denimo kongrese. Letos smo imeli dovoljkrat priložnost spoznati, da niso več tisto, kar so bili včasih - ko so se zgodili in bili pozabljeni. Zvezni partijski je zagotovo bil tudi zadnji. Prvi kongres Svobodnih sindikatov Slovenije je potekal daleč od tradicionalizma. Precej drugačnosti je bilo tudi v zveznem sindikalnem. Sprejeti kongresni dokumenti za razliko od preteklosti, ko so bili sprejeti z velikimi aplavzi, natisnjeni v knjige z razkošnimi ovitki, nato pa ostali pozabljeni, zdaj napovedujejo taka dejanja sindikata, ki bodo resnično v prid delavcev. Pravzaprav bitka za uresničevanje kongresnih sklepov že teče. Na prvem mestu so to kolektivne pogodbe, pri katerih se lomijo zahteve sindikata, ki je kot najnižji osebni dohodek postavil 600 DEM in Gospodarske zbornice Slovenije (slovenska vlada o tem za zdaj še ni rekla nobene) kot podpisnika kolektivne pogodbe, ki kot najnižji osebni dohodek postavlja le 350 DEM. Koliko bo posamična stran popustila, je glede na zdajšnje krizno stanje gospodarstva težko napovedati. Res pa je, da bo sindikat (v mislih imamo za zdaj uradni Svobodni sindikat Slovenije) zaupanje svojega članstva dobil ali izgubil prav tu, kajti tudi na področje združevanja delavcev je prodrli pluralizem. S tem pa se za sindikalne organizacije začne boj tudi za članstvo, za slehernega člana. Delavci Steklarne Hrastnik smo svoje članstvo zaupali Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije. Kljub množici drugih sindikalnih organizacij (neodvisnih sindikatov Slovenije, ptujске Neodvisnosti itd.) si za zdaj lahko največ obeitamo prav od te organizacije.

Naloga nove hrastniške vlade

Da je denarja vse manj občutimo na delovnih mestih in zasebnem življenju. Denarne stiske ta čas bolj pestijo gospodarstvo kot pa negospodarsko sfero, saj se je količina denarja na trgu v preteklih mesecih prevesila v prid negospodarstva. Po izračunih Bajtovega inštituta za celih 10 odstotkov. Dokaz, najbrž ne edini, zato pa močno prepričljiv je Elan, podjetje v katerega so vlagale (svoj?) denar šole, fakultete, občine in celo take institucije, kot so

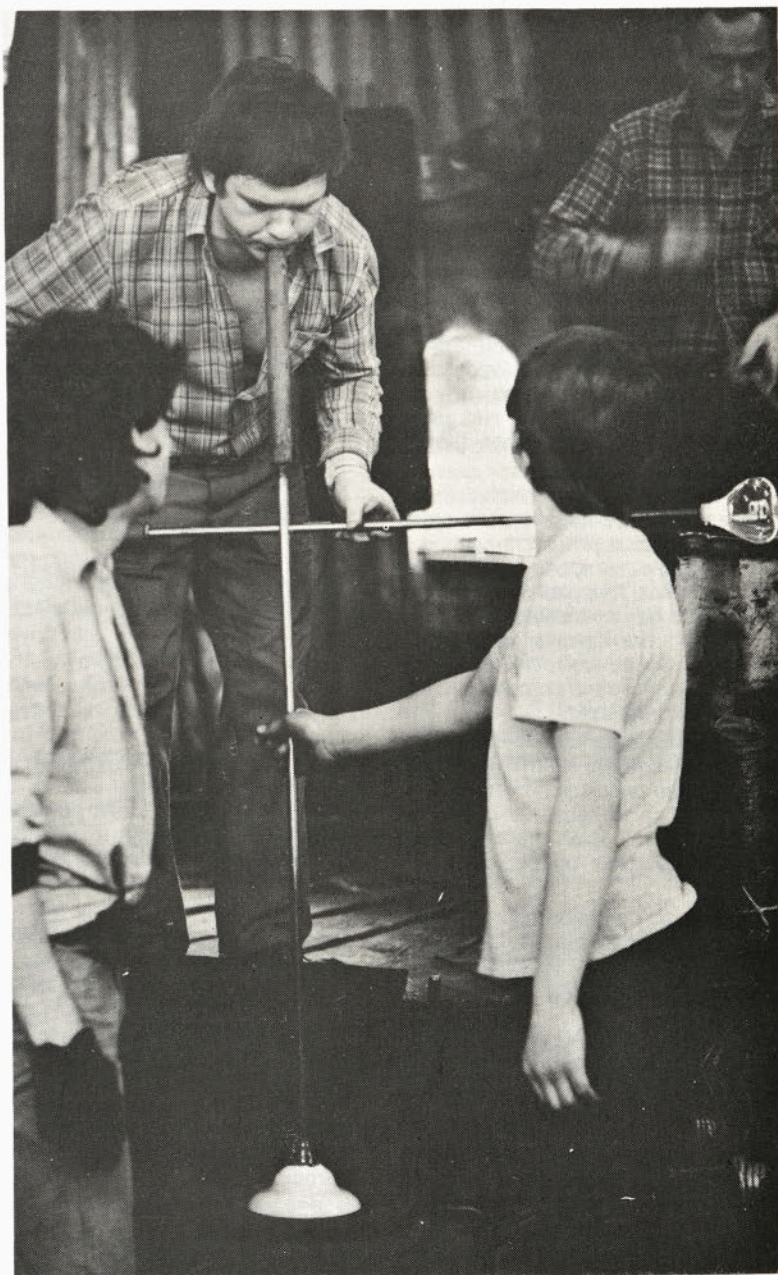
Republiški komite za delo, ZTKO Slovenije. Skratka, denar so imele in vlagale tudi tiste institucije, ki se financirajo iz sredstev skupne in splošne porabe in za katere je gospodarstvo z veliko muko (celo krediti) spravilo denar skupaj, da je do njih poravnalo zakonske obveznosti.

In medtem, ko so nekateri porabniki proračunskih sredstev in sredstev skupne porabe v preteklosti očitno imeli preveč denarja, in z njim na svojstven način »pomagali« gospodarstvu, so v občini Hrastnik že pred meseci opozarjali na preskromna sredstva za družbene dejavnosti. V Steklarni Hrastnik je delavski svet predlog za povišanje prispevnih stopenj zavrnil z utemeljitvijo, da bi prej morali razmišljati o zmanjševanju prispevne stopnje, čeprav so delegati ob tem imeli pred očmi tudi dejstvo, da je občina Hrastnik med tistimi, ki imajo najnižje prispevne stopnje. Stališče delavskega sveta smo naslovili na Skupščino občine Hrastnik, ker pa je časovno sovpadalo z iztekom mandata stare skupščine, je to že ena izmed nalog nove hrastniške vlade in skupščine.

Kako odpraviti težave steklarjev?

V vesplošnem pomanjkanju denarja se tudi steklarnam v vsem jugoslovanskem prostoru ne piše dobro. Kako je v našem podjetju, vemo. Nekatere proizvodne linije stojijo, likvidnostne težave se nadaljujejo. Razmerje med obveznostmi in terjatvami je zdaj v naš prid, a kaj ko se lahko že jutri zgodi, da se zdajšnji odnos spremeni. To bi nam prineslo še hujše zagate. In če se nekoliko ozremo še po drugih steklarnah - v Zaječarju so v izjemnih stiskah, nekatere njihove enote so že pod vodo.

V Paračinu (ravno steklo) so se sredi maja komaj izognili stečaju. Sapa pa je začela pojmati celo paradnemu konju jugoslovanskega steklarstva, steklarni Rogaška Slatina, ki več kot 70 odstotkov izdelkov proda na tujia, večinoma na konvertibilna tržišča. Na eni strani ji grob koplje izvoz, kajti dinar je precenjen, stimulacije pa ostajajo le obljuba. Izdelki, ki jih prodajajo doma, so zaradi visokih prometnih davkov (kristal velja za luksuzni predmet in je trenutno obdavčen s 66,5 % potem so tu še trgovske marže) domačim kupcem in celo tujim postali predragi. Zato ni slučaj, da je tovarna v aprilu na ustrezne institucije, predvsem pa gospodarsko zbornico, naslovila za-

Steklarji že dogo in vztrajno kljubujemo neučinkoviti gospodarski politiki. Bomo zmogli še naprej?

htevo za zmanjšanje tovrstnih dajatev. Svojo zahtevo je podkrepila s primerjavo davkov na kristal iz drugih držav od ZDA kjer je prometni davek le 8 do 12 %, Avstrije, Italije in ZRN, kjer so davki 20, 19 in 14 %. Ali bo njihova zahteva uresničena, lahko za zdaj le ugibamo. Iz tega primera pa lahko povzamemo nauk za zahtevo, da država, namesto da z nenormalno visokimi prometnimi davki (ne le na luksuzne, ampak čisto vsakdanje izdelke - za navadno steklo, kot je naše, de-

nimo velja 36.5 % prometni davek) naj ne skrbi le za svoj proračun ampak naj omogoči, da bodo domači proizvajalci lahko izdelek na trg plasirali ob podobnih pogojih kot so v tujini. Šele potem naj vlada grozi z uvozom ali ga celo spodbuja. Njeno zdajšnje ravnanje pa vodi k uničevanju še tistega dela gospodarstva, ki bi bilo sposobno preživeti.

Mili Kopal

Odnos Svobodnih sindikatov do strank, parlamenta in vlade

Razbiti sindikat - utrditi oblast

Številni so bili v zadnjem obdobju klici sindikatom - predvsem iz vrst delavskega članstva - taki in drugačni. Največ pa je bilo tistih, ki izražajo skrb in strah; nekateri pa tudi razočaranje nad dogajanjem v parlamentu, predvsem v smislu, ali si lahko država ob problemih, kakršne ima, še posebej pa spričo tistih, ki šele prihajajo, privoščijo toliko časa brezvladja, potem pa še nekaj časa »miru«, da bi se med problemi znašla?

S skromno ambicijo, da morda tako ali drugače odgovorim na nekaj vprašanj in morebiti celo nekatere zadovoljim z odgovori, dajem ta javni odgovor.

Za nami so demokratične in svobodne volitve, začena se obdobje dolžništva za vse programske obljube, dane v minuli volilni kampanji. Svobodni sindikati bomo z našimi programskimi listinami, z akcijo, ki bo strateško zasnovana opravljala pritisk na ta družbeni sistem, da bo postal humanejši in da bo omogočal človeka vredno življenje in kjer bosta pravni red in demokracija tudi v gospodarstvu. Naš vsakdanji socializem, ki ga danes živimo, ni naš ideal.

S tako držo je svobodni sindikat lahko resna opozicija, zato se osebno sploh ne čudim, zakaj je toliko napadov z leve, z desne, od spodaj in od zgoraj na ta sindikat. Ti napadi pa nimajo nič skupnega ne s sindikalnim pluralizmom ne s pravicami ter varnostjo in interesi delavcev - volilcev. Razbiti sindikat na eni strani pomeni utrditev oblasti na drugi strani.

Sicer pa ima ta parlament »popravni« izpit pri glasovanju o novi vladi, ki jo vsi že težko pričakujemo in pogrešamo, pa ne zaradi tega, ker bi jo imeli vnaprej radi ali sploh marali, ampak zato, ker sindikati potrebujemo partnerja.

Potrebujemo preprosto nekoga, ki bo skušal najti odgovore na življenjska vprašanja, ki danes zadevajo delavstvo, ta pa so prav gotovo tale:

- Da se takoj prepreči verižno zapiranje in razprodaja podjetij, dokler niso raziskane možnosti za njihov nadaljnji uspešni razvoj.
- Da se preprečijo verižni procesi stečajnih postopkov in da se zavarujejo delovna mesta ter uspešni programi; stečaj ne more biti le instrument za odpuščanje delavcev; če pa je že neizogiben, potem za odpuščene zagotoviti pravično socialno politiko, ki bo omogočala preživetje in varnost delavcu, dokler ne najde nove zaposlitve.
- Pravičnost pri določanju presežnih delavcev in enako zaščito za vse ter ustrezen delež delavcem v primeru prodaje podjetja.
- Da se oblikujejo nacionalni programi razvoja družbenih dejavnosti na stabilnih virih financiranja, ki bodo zagotovili enak položaj in enako plačilo delavcem v teh dejavnostih.

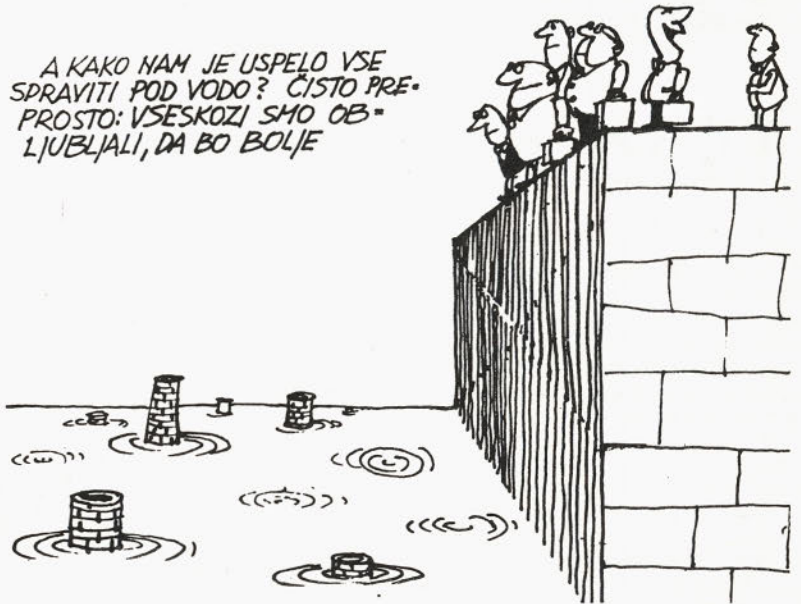
- Da se upošteva motiviranost, ustarnost, znanje, delo in osebno dostojanstvo vsakega delavca in delavke - čemur pa prav gotovo ne pomeni ekvivalent 350 DEM.
- Da se ustvarijo pogoji, v katerih bo imel vsak delavec možnosti, da s svojim znanjem in delom zasluži pošteno plačilo in ustvari dobiček, ki bo njemu in vsem delavcem omogočil človeka vredno in dostojno življenje; plača delavca mora postati enakovreden strošek podjetja in podlaga za vse izračune. Prišel je čas, ko moramo reči: toliko stane dostojno življenje, za toliko bodo delavci delali, in to določimo v kolektivni pogodbi.
- Da se sprejme tak socialen program, ki se ne bo zadovoljeval z ohranjanjem sedanjega stanja in razmer, ampak bo podlaga za procese prestrukturiranja in odpiranja novih delovnih mest.
- Da se zagotovijo pravice vseh zaposlenih, da sodelujejo pri odločanju o temeljnih vprašanjih svojega ekonomskega in socialnega razvoja.
- Da se omogoči razvijanje različnih oblik sodelovanja pri odločanju in upravljanju, ki bodo vsakemu delavcu - ne glede na lastninska razmerja - dali enako izhodiščno pravico do upravljanja in soupravljanja s svojo prihodnostjo po standardih razvitega sveta.

- Da se zagotovi enakopravnost in konkurenca različnih oblik lastnine na vseh področjih dela in ustvarjanja (namesto delovne knjižice naj delavec dobi delavsko delnico).
- Depolitizacija podjetja, ustanov in državnih organov - umik političnih organizacij iz podjetja in odprava vpliva politike na gospodarjenje in delo podjetij. V njih vidimo samo gospodarjenje in sindikate.
- Da se ustvarijo takšni pogoji za življenje v Republiki Sloveniji - državi, ki bo izraz suverenosti slovenskega naroda in prebivalcev Slovenije; to pomeni pravico, svobodo in samostojno urejati svoj ekonomski, socialni in kulturni razvoj, določati svoj politični položaj in pravico do samoodločbe, ki vključuje tudi pravico do odcepitve ter združitve z drugimi narodi.

Naj končam: to so nekatera vprašanja, na podlagi katerih bomo merili in ocenjevali vlado in parlament - na teh stojita in padeta oba. V življenju namreč štejejo samo rezultati in uspešnost politike se meri po njih in ne po obljubah.

Pa še to: svobodni sindikati nismo za popolnoma svobodni trg delovne sile, kakršnega poznamo iz grozljivih zgodb zgodnjega kapitalizma. Želimo in zahtevamo bomo - tudi ceno generalne stavke - take pravice zaposlenih, kakršne imajo delavci v Zahodni Evropi danes. O njih se bomo svobodni sindikati pogajali tako z državo kot z gospodarstvom - po panogah, po podjetjih, v posameznih poklicih in dejavnostih.

A KAKO NAM JE USPELO VSE SPRAVITI POD VODO? ČISTO PREPROSTO: VSESKOZI SMO OBLJUBLJALI, DA BO BOLJE

Zato potrebujemo partnerja in nas barva tega partnerja sploh ne zanima. Namreč, od same demokracije, programov in obljub se ne da živeti in od tega še nihče ni bil sit. Premikov na bolje pa si v svobodnih sindikatih ne

predstavljamo brez socialnega partnerstva med sindikati, državo in delodajalci.

Sekretar sveta ZSSS
Rajko Lesjak

Ob letošnji podelitvi Kidričevih nagrad

Med nagrajenimi
Stojan Binder

Enajstega aprila so v veliki dvorani slovenske skupščine šestim uglednim slovenskim znanstvenikom slovesno podelili letošnje Kidričeve nagrade - najvišja priznanja v slovenski raziskovalni dejavnosti. Podelili so še devet nagrad Sklada Borisa Kidriča. V tej ugledni družini so takrat podelili tudi

devetnajst nagrad za izume in izboljšave. Ena izmed teh nagrad je bila podeljena delavcem - avtorjem sistema mikroročunalniškega vodenja steklarske peči. Med nagrajenci pa je tudi član našega kolektiva dipl. inž. Stojan Binder, vodja proizvodnega sektorja. Gre torej za nagrado avtor-

Na predstavitvi mikroročunalniškega sistema vodenja steklarske talilne peči, ki sta jo v Hrastniku organizirala Institut Jožef Stefan in Steklarna Hrastnik, so se zbrali predstavniki skoraj vseh jugoslovanskih steklarn. Ob tem so lahko spoznali tudi rezultate in ocene poskusnega delovanja sistema.

jem projekta, pri katerem je prišlo do tesnega sodelovanja med znanstveno institucijo in gospodarstvom - Inštitutom Jožef Stefan in Steklarno Hrastnik. Poglavitni namen zastavljene naloge je bil zamenjava stare in dotrajane ročne regulacijske opreme na talilnih pečeh z novo, sodobnejšo, računalniško.

Znano je, da je bil ta nov računalniški sistem vodenja in nadzora najprej vgrajen na naši 40-tonski talilni peči, po prvih preizkusih in doseženih ugodnih rezultatih pa predstavljen tudi drugim steklarnam v Jugoslaviji. Od predstavitve, od lanskega marca leta 1988 pa do danes smo tak sistem vodenja vgradili že skoraj na vse druge talilne peči, pot pa si utira tudi v druge steklarne. Ko smo se dan po podelitvi oglasili

pri Stojanu Binderju, je podelitev nagrade komentiral z mislijo, »da jo ocenjuje tudi kot priznanje teamu tistih delavcev v Steklarni Hrastnik, ki so s svojim delom in znanjem sodelovali pri uresničitvi projekta, pa tudi kot osebno zadovoljstvo za to, da je bila v našem podjetju rojena zamisel uresničena in da je bila Steklarna Hrastnik prva jugoslovanska steklarna, v kateri je računalnik takšne konfiguracije prevzel kontrolo in vodenje talilnih peči. Sistem pa si je utrl pot tudi v širši prostor«.

Čas od podelitve nagrad je že precej oddaljen, vendar še vedno dovolj blizu za naše iskrene čestitke.

Mili Kobal

Hannover 90

Od vseh, ki so si ogledali sejem v Hannoveru, smo slišali, da je razstavljeni prostor Steklarne Hrastnik lepo urejen in vreden ogleda. Naša odločitev, da se predstavimo na tem sejmu, se potrjuje kot pravilna, saj je iz leta v leto več obiskovalcev, med katerimi so tudi naši novi kupci. Ugotavljamo, da smo s tem nastopom na sejmu pridobili tudi na ugledu Steklarne Hrastnik, predvsem v evropskem prostoru. Zato je nujno, da tudi v prihodnje nastopamo na sejmih, kot sta Hannover in Frankfurt. Seveda je nastopanje na takšnih semih povezano tudi s precejšnjimi stroški, vendar mislim, da je ta rakloma v primerjavi z uspehom verjetno najcenejša. Poleg same predstavitve firme pa sejem omogoča še pogovore s številnimi poslovnimi partnerji, kajti večina teh na sejmu tudi razstavlja.

Omenil sem že, da smo imeli mnogo obiskovalcev, s katerimi smo opravili potrebne razgovore. Iz teh smo ugotovili, da so nam še vedno največji konkurenti vsi proizvajalci razsvetljave iz vzhodnih držav, pa tudi Portugalske, Španije in Mehike.

Iz teh pogovorov smo ugotovili, da kakšnih večjih prednosti pred konkurenco nimamo. Določeno prednost si lahko ustvarimo le z boljšo kakovostjo, z novimi izvirnimi izdelki in z dobro poslovnostjo. Pri ogledu drugih raz-

stavnih prostorov bi omenil le nekaj firm, ki so nekako vodilne in po katerih bi se lahko vzgledovali: Peil Puzler, Limburg, Casa Blanca, Heruci Glass, Viokef, pa tudi proizvajalci iz DDR. Pri navedenih firmah so bile prikazane izvirne nove oblike izdelkov, nove steklarne tehnike in tehnike oplemenitenja stekla.

Ugotovili smo naslednje:

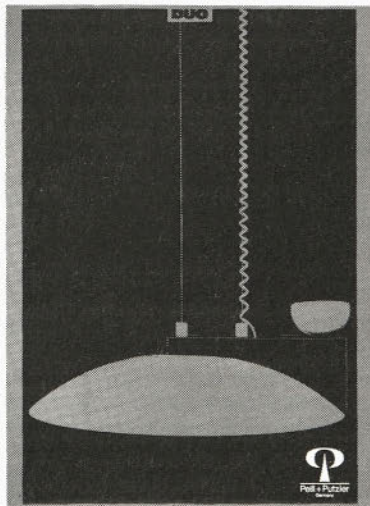
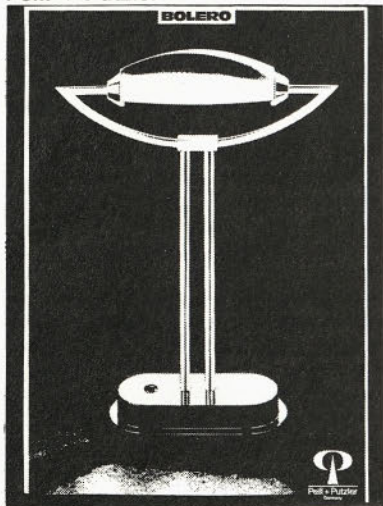
- da se nadaljuje razvoj halogenske razsvetljave;
- da je vse več senčil, izdelanih na centrifugi kot nadomestek ročno pihanih;
- da se povečuje delež prešanih stekel in stekel, izdelanih na centrifugi;
- da se uporabljajo tudi razsvetljavna stekla predvsem v modri in zeleni barvi (halogen svetila), pa tudi v drugih dekorjih.

Za konec tega razmišljanja pa še to; Menim, da s svojimi proizvodi pokrivamo del evropskega tržišča in da je naša ponudba še kar zadovoljiva. Seveda pa bo boj za to tržišče vse večji in le od naših sposobnosti in uspešnosti bo odvisno, ali bomo naš tržni delež povečali, ali pa se nam bo manjšal.

Naša uspešnost in prihodnost je torej odvisna predvsem od nas samih.

Anton Žagar

DUO in BOLERO: nove smeri razvoja svetil (vključeno je steklo) pri firmi Peill + Putzler

Nova vloga informiranja

Če smo novinarji podjetij ob lanskoletnem študijskem srečanju lahko le slutili, smo ob letošnjem - bilo je 25. in 26. maja v Radencih - jasneje zaznali, da v novem gospodarskem sistemu tudi informiranje v podjetjih dobiva novo vsebino. Rekli bi lahko, da je minilo obdobje, ko je bilo informiranje delavcev v podjetju del sindikalne politike in da je prišel čas, ko postaja del poslovne politike. Res je, da so gospodarske stiske pa tudi moč in samovolja poslovnih delavcev izrinili informiranje iz nekaterih podjetij, a upamo lahko, da je to le kratkotrajna zabloda. Jasno je namreč, da tam, kjer ni nikakršnih poslovnih informacij, ni mogoče ustvariti uspešnega delovnega sodelovanja med vodilno strukturo in delavci. To pa onemogoča uspešno uresničevanje poslovne politike.

Kako pomembno mesto ima informiranje delavcev, smo udeleženci študijskega srečanja lahko spoznali na primeru francoske firme Renault, kjer internemu in eksternemu komuniciranju posvečajo izjemno veliko pozornost. Pri tem je zanimivo, da Renault daje velik poudarek prav komuniciranju z notranjo dejavnostjo, kar je lahko vzgled mnogim našim podjetjem. To kaže razmeroma razkošen časopis (kot revija, na kvalitetnem papirju, z množico barvnih fotografij), ki je namenjena vsem delavcem. Potem še časopis, ki je namenjen strokovnim delavcem, pa časopis za prodajo in poprodajo (t.j. za ljudi, ki delajo v servisni dejavnosti ipd).

Še vedno pa ugotavljajo, da jim ostaja odprto vprašanje informiranja delavcev v nefrancosko govorečih državah. Deloma to pokrivajo s petim časopi-

som Renault Mond, ki izhaja v treh jezikih. Gospod Jacques Poisson, ki je ob enem urednik Renaultovega Monda, pa je ob tem povedal še, da delavci veliko dajo prav na tiste informacije, ki jim jih prinašajo njihova interna sredstva obveščanja. Zanima jih vse kar počno konkurenčne firme, kako poteka reševanje določenih problemov. Nezadovoljni so, če javna sredstva obveščanja prinašajo informacije o njihovi firmi prej, kot so bile posredovane njim. Če pa se kdaj le zgodi, da pride do »uhajanja« informacij, mora novinar hitro reagirati ter ustrezno obdelati problem oz. konkretno vprašanje. Menda pa so taki primeri redki. To se je zgodilo, ko je Renault v Kolumbiji podpisal pogodbo o sodelovanju, nato je bilo o tem izdano uradno sporočilo (vmes pa še nekajurni časovni zamik). Vest je šla v svet še preden so o tem kaj vedeli delavci. Kot je dejal gospod Poisson, posledice in reakcije delavcev niso bile prijetne. Iz tako zglednega odnosa do informiranja delavcev bi si tudi pri nas lahko povzeli kakšen nauk. Vse prevečkrat se namreč dogaja, da delavci informacije o svojem podjetju dobijo od zunanjih sredstev obveščanja.

Če je v uvodu zapisana misel o novi vlogi informiranja pravilna, potem se nam danes tudi vloga tovarniškega glasila kaže v povsem novi luči:

- namesto, da le informira, ima zdaj nalogo, da tudi afirmira oz. utrjuje medsebojne odnose;
- namesto prenašanja stališč naj animira akcijo;
- namesto prenašanja vesti naj analizira prakso.

Mili Kobal

14. maja 84 tisoč prostovoljnih članov ZSSS

»Da se sindikat svojih korenin zave«

Tako je dejal sekretar sveta Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Rajko Lesjak na prvi seji sveta po kongresu, ko je utemeljeval obsežno akcijo včlanjevanja v ZSSS na podlagi pristopnih izjav, ki jih ta čas prostovoljno lahko podpišejo zaposleni v Sloveniji in s tem vzpostavijo legitimnost zveze.

Ko je nastajala ta informacija - 14. maja 1990 - se je steklo na sedež vodstva ZSSS že 84 tisoč izjav iz različnih podjetij, panog in regij Slovenije.

Ocenjujemo, da je podpisanih izjav na terenu, kamor je bilo poslanih 870 tisoč obrazcev, še približno 150 tisoč, saj sindikati po občinah in po dejavnostih pred oddajo centrali uredijo še lastne evidence svojega članstva. Na podlagi pristopnih izjav je bilo »novim« članom doslej izdanih 12 tisoč član-

skih izkaznic. Na hrbtni strani izkaznice so našteje pravice člana.

Nekateri so še pred kongresom menili - tudi znotraj zveze - češ da je spuščanje v tako akcijo kratkovidno in tvegano zaradi osipa članstva. Vendar se je vodstvo ZSSS odločilo za ta korak v prepričanju, da imajo prav vsi, ki terjajo, da se ljudje prostovoljno izrazijo o svoji pripadnosti ali pa nepripadnosti tej organizaciji. Gre za vsakega člana - v podjetjih, organizacijah in ustanovah. Ta korak je zato prva poteza za vzpostavitev akcijske in organizacijske svobode in prehod v sindikalni pluralizem.

Akcija torej ugodno poteka. Zanj so se primerno zavzeli in se temu primerno tudi organizirali zvežine vsi odgovorni sindikalni delavci. Akcija je dobila tudi večinsko podporo v delav-

skem tisku podjetij in organizacij in, kar je najpomembnejše, množičen odziv dosedanjih članov. To potrjuje domneve in pričakovanja, da se zaposleni zavedajo pomena in vloge množičnega, nestranskega in kolikor mogoče složnega sindikata, ki bo imel močno pogajalsko pozicijo v družbenih institucijah.

V poteku te akcije begajo le nekatere lokalistično obarvane težnje redkih posameznikov, ki želijo v prvi vrsti uveljaviti krajevni naziv in veljavo svojega sindikata, kakor da ne bi bilo generično, prvinsko in izvorno bistvo sindikata organiziranje delavcev po strokah in poklicih. Zagovorniki lokalistične politike sindikata utemeljujejo svoja prizadevanja z argumenti, češ da bo krajevno organizirani sindikat imel več možnosti vplivanja na lokalne skupščine in vlade. Tukaj ni prostor za polemiko o tem, katera usmeritev je naprednejša in katera več prinese članstvu. Res pa je takšno zagovarjanje samostojnosti v skladu z načeli svobodnega organiziranja, če . . . če bi ob tem dajali prednost množičnemu interesu pred parcialnimi, »avtorski-mi« interesi. Želeli smo le kratko pojasniti to, kar vnaša zbežanost pri včlanjevanju in negotovost pri odločitvi ljudje.

Zavedamo se, da zaposleni niso dovolj množično, celovito in enotno obveščeni o vseh vprašanih v zvezi z včlanjevanjem, kajti sredstev množičnega obveščanja ni mogoče uporabiti v ta namen, da bi preko njih ena sama organizacija vodila in usmerjala svojo interno akcijo, če je ta še tako v množičnem interesu. Tako je uspeh akcije odvisen v glavnem od spretnosti, iznajdljivosti, osebne poštrevnosti in vneve sindikalnih aktivistov.

Pristopna izjava ponuja članu, da izbere med 21 možnostmi, kam se bo včlanil. Odločilno pri tem je, kateremu poklicu, stroki, gospodarski ali negospodarski panogi pripada. Lahko izbira med odločitvijo za pripadnost po svojem poklicu ali pa po pretežni dejavnosti firme, kjer je zaposlen. (N.pr. novinar v podjetju ima na izbiro torej dve možnosti).

Ljudje tudi sprašujejo, ali se vključitev v panožni sindikat izključuje s članstvom v svoji podjetniški sindikalni organizaciji. Ne, ne izključuje se! Osnovna organizacija ali konferenca sindikata v podjetju je temeljna oblika delovanja in sestajanja ter gibanja članstva, pri tem pa sindikat dejavnosti povezuje članstvo po pripadnosti, stroki ali poklicu. Tako se člani za delo organizirajo po OO ZSSS v podjetjih in drugih organizacijah, v zvezi pa se včlanjujejo po načelu pripadnosti stroki, kjer bodo sindikati dejavnosti na podlagi kolektivnih pogodb varovali njihove pravice in interese.

Odkar je uveljavljen sindikalni pluralizem, so na terenu na delu za pridobitev članstva tudi predstavniki drugih sindikatov, ki nosijo različna imena - neodvisni, svobodni, samostojni, poklicni ipd. Večina njih se (še) ne povezuje ali se ne namerava povezati v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije. Ta je (že danes) edina res množična organizacija prostovoljnih in nestranskih sindikatov. Zaradi tega lahko tudi največ obeta in ponudi. Odrpata je tudi za vse druge oblike in skupine sindikalnega povezovanja, odrpata za vse iniciative, saj se bo z množičnostjo

lahko samo okrepila pogajalska moč (složnih) sindikatov.

Članarina ostaja slej ko prej 0,6 odstotka od OD; za svojo interno dejavnost sindikat obdrži 45 % zbrane članarine, 55 % pa odvaža za tiste dejavnosti in uresničevanje pravic, ki so našteje na hrbtu pristopne izjave in članske izkaznice.

Da pa bi lahko uresničili vse obljubljene ugodnosti, mora sindikat najprej zagotoviti z množičnim članstvom svojo legitimiteto in z njo moč.

Informativna služba
Zveze svobodnih sindikatov Slovenije

Včlanjevanje v Zvezo svobodnih sindikatov v Steklarni Hrastnik

Prvi kongres Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, je bil med drugim prelomen tudi po tem, da je prekinil s tradicijo avtomatskega včlanjevanja delavcev v to organizacijo (s tem, ko je delavec začel delati, je postal član in plačnik članarine sindikata). Kolikšna je dejanska pripadnost delavcev tej organizaciji pa je bilo preverjeno na osnovi dejanskega in prostovoljnega včlanjevanja, torej z lastnoročnim podpisom pristopne izjave v organizacijo.

Akcija včlanjevanja v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije se v tem času v steklarni že nagiba h koncu, ni pa končana. V preteklih tehnikah so sindikalni zaupniki zlasti predsednik sindikata domala vse člane kolektiva vprašali, če želijo postati člani Zveze svobodnih sindikatov. Tisti, ki so med prvimi podpisali pristopne izjave, so prejeli članske izkaznice, drugi jih bodo dobili v prihodnjih dneh. Vendar akcija včlanjevanja v sindikat (ZSSS) s tem ni končana. Med člani kolektiva so tudi taki, ki so bili v tem času zaradi bolezni, dopustov ali kakega drugega vzroka odsotni. Tudi delo nekaterih delavcev (čuvaji, gasilci, delo izven tovarne . . .) je organizirano tako, da je otežkočen neposredni stik z njimi.

Zato jih vodstvo sindikata vabi, če se bodo odločili za članstvo v sindikatu (ZSSS), da lahko pristopno izjavo dobijo in podpišejo pri predsedniku Janezu Ciglerju, pa tudi v obratovodstvih. Doslej je pristopne izjave v steklarni podpisalo okoli 90 odstotkov delavcev. Le majhno število delavcev se je izreklo, da ne želijo biti člani te organizacije. Ti v prihodnje (s 1. junijem) tudi ne bodo več plačevali sindikalne članarine, s tem pa jim preneha zagotovilo tistih pravic in ugodnosti, ki so napisane na hrbtni strani članske izkaznice.

Vsi še nečlani ZSSS vabljeni v organizacijo delavcev, kajti prihaja čas, ko bo sindikat edini pravi zaščitnik in opora delavcev.

Potrjena prednostna lista

Delavski svet Steklarne je na svoji 20. seji dne 22. 5. potrdil prednostno listo prosilcev stanovanj. Pred tem pa je odločil o dveh pritožbah, v zvezi s prednostno listo, ki jo je izdelala stanovanjska komisija.

V enem primeru, ko je bila pritožba utemeljena z dodatno obrazložitvijo in dokumentacijo, je delavski svet pritožbi ugodil. Prosilka je pridobila še 10,5 točk, ter se s tem povzpela na 1. mesto prednostne liste.

Drugi pritožbi, ki jo je prosilka dala iz razloga, ker ji je bilo nerazumljivo, da je glede na izredno slabe stanovanjske razmere, na tako nizkem mestu prioritete liste, pa delavski svet ni mogel ugoditi, saj so bili pri točkovanju upoštevani vsi kriteriji, ki jih določa pravilnik.

S temi pripombami in sklepi je delavski svet dokončno potrdil prednostno listo prosilcev stanovanj v Steklarni Hrastnik.

Gore spet pod planinci

Čisti računi, dobri prijatelji

S prvim julijem bo med Steklarno Hrastnik in planinskim društvom Dol dokončno prenehala veljavnost pred petimi leti sklenjene pogodbe, s katero je planinsko društvo svoj planinski dom v Gorah dalo v upravljanje Steklarni Hrastnik.

Da ne bo prišlo do obnovitve pogodbe in da hočejo planinci dom spet vzeti v svoje upravljanje, se je neuradno govorilo že v začetku lanske jeseni, bolj uradno pa potem, ko sta partnerja sedla za mizo, da bi se dogovorila o nadaljnjem sodelovanju. Do razhajanj je prišlo v glavnem zaradi višine najemnine; za planince bojša mizerne, za steklarno pa ne ravno zanemarljiv izdelek (ki se je v preteklih letih tekoče prilagajal podivjani inflaciji) h kateremu je bilo potrebno prišteti še obratovalne stroške, osebne dohodke enega ali dveh delavcev. Vse pa naj bi pokrili izkupiček od dejavnosti doma.

Poročilo trdi nekaj . . .

Zadeva bi lahko bila pozabljena, ko se ne bi dobršnji del poročila o gospodarjenju v PD Dol za preteklo leto nanašal prav na planinski dom Gore in medsebojne odnose. Steklarna Hrastnik je bila prikazana kot subjekt, ki mu je dom prinašal le koristi, sebe pa planinsko društvo vidi v vlogi izkoriščane. Kako bi sicer lahko drugače razumeli poročilo, v katerem je o domu in sodelovanju zapisano: »Manj zadovoljni smo lahko z rezultati našega doma v Gorah. Kontaktov z najemnikom DO Steklarna je vse manj, in če se že vsedemo za skupno mizo k razgovoru, so le ti vse težji in vse manj sprejemljivi za naše društvo, kot lastnika tega lepega objekta. Edina svetla točka vzajemne pogodbe je, da sta v domu red in čistoča, da so vzdževalna dela opravljena boljše kot v prvem pogodbenem roku.

Vse to pa ne more odtehtati več kot mizerne vsote najemnine, ki jo dobivamo za celoten objekt in vso opremo. V ilustracijo naj povemo, da je društvo v letošnjem letu vložilo v dom (adaptacija spalnih prostorov in planinskih

sob) mogoče več kot je dobilo z najemnino. Tako se je dogajalo v prejšnjih letih. Bližamo se situaciji, da bomo iz najemnine pokrivali le zavarovanje za realno tržno vrednost - kajti kdo ve, kdaj se utegne zgoditi nesreča! Pogodbe za drugo petletno obdobje najema še danes nimamo, čeprav je rok potekel že z letom 1989 - zakaj, ne ve nihče. Mogoče ima najemnik občutek, da je naš gospodarski odbor in članstvo srečno, da vodi in upravlja naš dom on, in nam zato ne izroči pogodbe. Mišljenje vseh nas v društvu in tudi tistih, ki so nekdo množično odhajali v Gore je drugačno. Pozitivno poslovanje doma v Gorah ni bilo nikoli vprašljivo - bili smo tudi reprodukcijsko sposobni, saj smo dom nenehno posodabljali in ga širili ter urejali spremljajoče objekte - vse brez tuje pomoči. Res pa je, da ob drugačni cenovni politiki in z obiskovalcem prilagojenim delovnim časom in režimom v domu. Ne glede nato, da bo čas v tej zvezi prinesel svoje, pa le pričakujemo, da bomo stvari, ki nam sedaj niso všeč, uredili v zadovoljstvo našega članstva kot lastnika doma in DO Steklarna kot najemnika in na teh osnovah pogodbeni odnos uredili ali pa prekinili.«

Na občnem zboru pa je bilo slišati drugače

Tako so o domu in sodelovanju zapisali planinci oz. njihov gospodarski odbor v svojem poročilu. Nekaj tednov kasneje pa smo na občnem zboru planinskega društva slišali precej drugačne trditve: namreč, da je bilo sodelovanje izjemno dobro in nasploh naj, naj. Tistim, ki s(m)o poznali obe trditvi, se je zastavljalo vprašanje, kaj je po dveh, tako nasprotujočih si trditvah sploh resnica. Na predzadnji seji delavskega sveta so vprašani o tem zastavili tudi delegati. Želeli pa so tudi vedeti zakaj se pogodbeni odnos prekinja, in prav zdaj, ko je raven storitev in poslovanja pokazal pozitivne rezultate.

Obrazložitvi direktorja, da planinsko društvo pač ne želi obnoviti pogodbe,

Odveč bi bil očitek, da smo bili planinskemu domu slabi gospodarji.

je sledilo nekaj razprav delegatov, strnjениh v ugotovitev, da je glede na situacijo, ko v tovarni iz dneva v dan trepetamo, kaj nam bo prinesel jutrišnji dan, vrnitev doma za nas ena obveznost manj. S tem ne bo več morebitnih neopravičenih očitkov, da smo z domom slabo gospodarili toda, kot so dejali delegati, raziti bi se morali s čistimi računi.

In ko bodo računi na mizi, tedaj bo nemara še Steklarni ponujena prilož-

nost, da predloži tudi svoje račune - dolg seznam za dom opravljenih del, popravil, nakupov, vse podkrepjeno ne le z na pamet besedami ampak tudi s številkami. Zato tudi primerjava stanja iz začetka in ob koncu najemnega obdobja ne bo težka, še zlasti, ker niso povsem potonili v pozabo vzroki za tedanje ponudbo planinskega doma steklarni.

Mili Kobal

Letovanje 1990

Znane cene in plačilni pogoji

V marčni številki Steklarja smo ob razpisu poletnih letovanj zapisali, da bomo o cenah letovanj kaj več napisali

Predsezona: od 1. 6. do 28. 6.

Dnevni penzion:

- celi 140,00 din
- mali-otroci (4-10 let) 85,00 din
- mali-otroci (4-10 let) brez postelje 70,00 din

Posezona: od 27. 8. dalje so cene iste kot v predsezoni.

Sezona: od 28. 6. do 27. 8.

Dnevni penzion:

- celi 180,00 din
- mali-otroci (4-10 let) 110,00 din
- mali-otroci (4-10 let) brez postelje 90,00 din

Cene letovanja v počitniških prikolicah:

- Prikolica s 5 ležišči (10 dni) 1.400,00 din
- Prikolica s 4 ležišči (10 dni) 1.100,00 din

Letovanje bo plačljivo v treh obrokih; prvi obrok poravnate v začetku junija. Letovanje lahko plačate z gotovino, čekom, ali pa se vam odtegne od osebnega dohodka. Če se bomo odločili za odtegljaj od osebnega dohodka, bo potrebno podpisati izjavo.

Objavljamo tudi dela komisije za urejanje družbene prehrane in letovanja. Komisija je vse prijavnice pregledala na svojem sestanku dne 14. 5. in 15. 5. in pripravila prioritete liste, saj je bilo tudi tokrat več prijav kot znašajo

zmogljivosti v naših počitniških domovih in prikolicah. Upoštevala je sklep sindikata, da je 50 % zmogljivosti rezervirano za delavce s kolektivnim dopustom v terminih, ki zajemajo kolektivni dopust. Pri svojem delu je upoštevala tudi točkovanje po za to določenem pravilniku - Pravilnik o zdravstvenem okrevanju ter koriščenju počitniških objektov v Steklarni Hrastnik.

Pri obravnavanju prijav za letovanje v počitniškem domu Portorož moramo povedati, da so vsi, ki so se prijavi

za Portorož tudi dobili odobreno letovanje. V počitniškem domu Bohinj smo jih morali nekaj odkloniti in jih preusmeriti v druge termine. Za letovanje v počitniških prikolicah komisija ugotavlja, da je prispelo največ prijavnice in da jih je morala veliko tudi odkloniti. Primer: za 28. 7. - 7. 8. je bilo prijavljenih 32 prosilcev od tega so dobili prikolice 4, odklonili smo jih 28. To nam pove, da je za počitniške pri-

kolice še vedno zelo veliko povpraševanje.

Vsi tisti, ki bi še imeli željo za letovanje v naših počitniških objektih, lahko dobijo informacije v službi družbene prehrane v 3. nadstropju upravne stavbe.

Pridite!

Darino Rižner

Nekateri tudi tako

Krožki za izboljšanje proizvodnje

Krožki za izboljšanje proizvodnje so delovna metoda, ki omogoča aktivno kreativno sodelovanje in usposabljanje delavcev za boljše vodenje procesov.

Sodobni delovni procesi so vse bolj zapleteni in zaradi tega je nujna tehnična delitev na ozko specializirane naloge. Zaradi ozkosti del delavci pogosto ne vidijo več celote in pomena svojega dela v končnem izdelku, in to na nek način zavira njihovo ustvarjalnost. V svetu se veliko ukvarjajo z razmišljanjem in ustvarjalnim sodelovanjem delavcev. Ena od oblik, ki se je v praksi izkazala kot zelo uspešna, so krožki za izboljšanje proizvodnje. Kaj so krožki? To je delovna skupina ljudi iz istega delovnega okolja, ki rešuje svoje probleme povezane z njihovim delom. Član krožka je vsak delavec, ki se za delo v krožku odloči prostovoljno. Izkazalo se je, da najbolj primerna skupina šteje od 5 - 12 delavcev. Krožek se praviloma sestaja redno, običajno najmanj enkrat na mesec in ne pogosteje kot enkrat na teden. Sestanki običajno niso krajši kot eno uro in niti daljši kot uro in pol med delovnim časom, kar mora biti določeno s pravilnikom o delu krožkov ali drugim samoupravnim aktom. Za sodelovanje v krožku ni potrebna posebna šolska izobrazba. Vsekakor pa se morajo člani krožka spoznati z metodami sistematičnega dela. Za uvajanje krožkov kakovosti se odloči vod-

stvo OZD na podlagi pobud delavcev in zaradi nujnosti spodbujanja nadaljnega razvoja. Za delovanje krožkov vodstvo proizvodnje zagotovi delavcem pogoje:

- ustanovi koordinacijski odbor za pospeševanje krožkov v OZD,
- izbere pospeševalce te dejavnosti in zagotovi, da se za to delo usposobijo,
- zagotovi pogoje za delovanje krožkov;

Krožki so kot delovna metoda uporabni za vsako dejavnost (vzdrževanje, kontrola, razvoj, tehnologija, računovodstvo, prodaja, nabava . . .) Rezultati krožka so odpravljeni in zmanjšani problemi, pogosto tudi finančni prihranki. Rezultat pa je tudi vse tisto, kar člani krožka pridobijo: nov način dela, nova spoznanja, boljša vključenost v delovni proces in večja usposobljenost in upravljanje procesa. Predlogi, ki jih krožek oblikuje se morajo praviloma uvesti tudi v prakso. Vodstvo mora biti s predlagano rešitvijo seznanjeno, in če je potrebno pri izvedbi rešitve tudi sodeluje. Krožki za izboljšanje proizvodnje že živijo v številnih OZD v Sloveniji in v svetu (npr. Aero, IMV, Iskra . . .) in lahko se pohvalijo že z kar lepimi rezultati.

Razmišljajmo tudi mi o tem!

Povzeto po glasilu Sava Kranj

Šport in rekreacija

V dneh ko bodo oči večine uprte v Italijo, kjer bodo najboljši žogobrcarji imeli svetovno prvenstvo, bomo vsaj za nekaj časa pozabili na domače tegobe. In prav je tako, saj smo potrebni poštenega počitka in sprostitve po vseh teh volilnih in konstitutivnih zadevah. Dobili smo novo vlado, parlament, nove organe in kaj še vse, vsi pa se bodo morali žal ubadati s starimi stvarmi. Vse to pa k sreči ni (vsaj v večji meri) vplivalo na športne dogodke pri nas. Ligaška tekmovanja grdo h koncu in pred večino športnikov je čas zaslužnega dopusta. Kakšni so bili dosežki vsaj nekaterih, bomo skušali razgrniti v naslednjih vrsticah.

Peteroboj 90

V organizaciji prizadevnih športno-sindikálnih delavcev domačega Ferralita, je bilo 26. maja v Žalcu tradicionalno,

tokrat že 23. srečanje železarjev, gumarjev, kemikov, kovinarjev in steklarjev - Peteroboj 90. Ob izredno dobri organizaciji in pravem prijateljskem ozračju na vseh takmovalnih prizoriščih, je bilo letošnje srečanje, za katekrega iskreno upamo, da ni zadnje, značilno tudi po tem, da prvič po petnajstih letih niso sodelovali predstavniki medvoškega Donita. Zamenjali so jih športniki črnomalskega BELT-a, ki so za začetek ob manjšem tekmovalnem deležu osvojili pokal za »fair play«. Naši predstavniki, bilo jih je nekaj čez 70, so z izjemo odbojkašev nastopili v vseh panogah. Moški del je bil po pričakovanju najboljši v streljanju in ribolovu. Drugo mesto so osvojili v kegljanju in namiznem tenisu, v šahu so bili tretji. Nogometaši in rokometiši so pristali povsem na dnu lestvice. V skupnem seštevku je moški del ekipe osvojil tretje mesto. Sicer pa je bil po-

droben vrstni red moškega dela tekmovalca naslednji: 1. Sava Kranj 29, 2. Ferralit Žalec 26, 3. Steklarna Hrastnik 24, 4. Železarna Jesenice 18 in 5. BELT Črnomelj 11 točk.

V ženskem delu letošnjega Peteroboja so bile naše predstavnice znova izvrstne. Od štirih panog so bile najboljše kar v treh disciplinah. Zmagale so v streljanju, pikadu in namiznem tenisu, medtem ko so bile v keglanju tretje. Takšni dosežki so jim seveda zadostovali za gladko skupno zmago. Vrstni red je bil naslednji: 1. Steklarna 18, 2. Ferralit 15, 3. Sava 13 in 4. Železarna 8 točk. Nastopile so samo štiri ekipe. Za konec naj le še dodamo, da bo naslednji - 24. Peteroboj prihodnje leto v Kranju.

Kajakaštvo

O tem, da se je število aktivnih tekmovalcev Brodarskega društva zmanjšalo na neverjetno število tri, in da od trojice kajakašev, eden tekmuje bolj ali manj rekreativno, smo že poročali. Bolj vspodbudno pa je spoznanje, da sta oba aktivna tekmovalca Gorazd Medved in Ivan Poljan v prvem delu letošnje sezone postala stalna člana državne reprezentance. Gorazd v članski, Ivan v mladinski kategoriji, oba pa v disciplini spust. Gorazd bo tako branil naše barve v seriji tekem za Evropski pokal, Ivanu pa se celo obeta nastop na svetovnem mladinskem prvenstvu, ki bo letos v Švici.

Rokomet

Ali bo prišlo pri nas do reorganizacije sistema ligaških tekmovalcev, ta čas, ko sta do konca prvenstva v drugih republiških ligah še dve koli, žal ne vemo. Rokometaši Dola, ki tekmujejo v južni skupini druge lige upajo, da bo do reorganizacije prišlo, zato napenjajo vse sile in cilju osvojitve drugega mesta, ki bi jim v tem primeru zagotovo omogočilo razporejanje v višji tekmovalni razred. Dve koli pred koncem je prvo mesto oddano rokometšem iz Dobove. Za drugo pa se ob ekipi Dola borijo še Trebnje in Radeče. Prav s tema dvema nasprotnikoma pa so Dolani igrali v zadnjih dveh kolih.

Čeprav dneva mladosti ne praznujemo več tako kot pred leti, pa so prizadevni rokometni delavci Dola vseeno pripravili tradicionalni, tokrat že 12. mladinski turnir. Ob domačinih so nastopile še ekipe Slovenj Gradca, celjskega Aera in Trboveljskega STT Rudarja. Nekoliko presenetljivo, a zato nič manj zaslužno so zmagali Slovenjgračani, Celjani so bili drugi, domačini tretji in Trboveljčani četrti. Dolani so izgubili s Slovenj Gradcem 11:19 in Aerom 11:18. Premagali pa so vrstnike STT Rudarja z 21:12.

Nogomet

Končano je prvenstvo v celjski nogometni ligi. Nogometaši Hrastnika so bili vse do zadnjega kola v boju za prvo mesto, ki tokrat vodi brez kvalifikacij v vzhodno skupino druge republiške lige. Potem, ko v spomladanskem delu prvenstva vse do zadnjega kola niso okusili grenkobe poraza, so jih v odločilnem srečanju v Brežicah premagali domačini s 3:0 in tako osvojili prvo mesto in se uvrstili v višji tekmovalni razred. Hrastniški nogometaši so po tem porazu pristali celo na 3. mestu. Pred njimi so tudi nogometaši Kovanarja iz Štor pri Celju, za njimi pa Radečani in nogometaši Celulozarja iz Krškega.

Bolj kot starejši vrstniki so se izkazali mladinci Hrastnika, ki so prepričljivo osvojili prvo mesto v celjski mladinski ligi in so na tem, da se skozi kvalifikacije uvrste v višji tekmovalni razred. Lani v kvalifikacijah niso uspeli. Morda jim bo to uspelo letos.

Namizni tenis

Končana je tudi namiznoteniška sezona 1989/90. Igralke TKI Kemičarja so se zadnji hip rešile izpada iz zvezne lige. To pa žal ni uspelo moški ekipi, ki bo po več kot petnajstih letih neprekinjenega nastopanja v prvi republiški ligi, prihodnjo sezono nastopala med republiškiimi drugoligaši. Ženska ekipa je v republiški ligi osvojila 5. mesto.

Jože Premec

Novo v knjižnici

Kathleen E. Woodiwis: ZIMSKA VRTNICA

Kathleen E. Woodiwis je avtorica uspešnic tiste vrste, ki imajo največ bralcev med ženskim svetom, saj gre za romantične zgodbe, ki se kar vrstijo. Glavna junakinja romana je lepa Erienne, hči zapitega in kvartpirskega Averyja Fleminga. Možakar je bil nekoč župan, nakopal si je dosti dolgov, in zdaj bi rad našel bogatega moža za hčerko, ki je brez matere. Malopridni oče vlača v hišo snubce, ki pa jih dekle kar po vrsti zavrača, saj noče, da bi zanjo izbiral kdo drug. Usoda hoče, da spozna prikupnega Christopherja Setona, s katerim je Avery igral in izgubljal ter goljufal. Mladenič ga zaradi tega obtoži nemarnosti. Avery prisili sina Farrella, da se s Christopherjem dvobojuje. Slednji bi lahko Averyjevega sina ubil, vendar

tega noče in ga samo rani. Avery pa ponuja dekle še naprej, saj jo hoče za vsako ceno spraviti v denar, ker ima dogove. Odloči se, da jo bo dal tistemu, ki bo plačal največ. Največjo vsoto ponudi zastopnik lorda Saxtona, moža, za katerega so vsi mislili, da je umrl v požaru v svoji graščini.

Ob tej grdi kupčiji je seveda Erienne hudo obupana, kajti zaljubljena je v Christopherja. Saxtonovo graščino obnavljajo in tam sprejme lord Saxton Erienne. Zaradi opeklin je iznakažen in nosi masko.

Erienne začenja spoznavati dober značaj tega potrpeživega človeka. Počasi se privadi na svojega moža, lord pa potrpežljivo čaka, da soproga premaga odpor do njega. Tako poteka ta ganljiva in romantično nadahnjena zgodba dalje, razkrivajo se nenavadne reči, napeta pripoved pa nikoli ne popusti.

Jubilej

Šestdeset let dela in zvestobe

Šestdeset let je minilo od davnega leta 1930, ko se je v Steklarni tedaj že številnim, v okviru delavsko prosvetnega društva Svoboda, delujočim sekcijam (pevske, telovadni, dramske, knjižnične) pridružila še ena: godba na pihala.

Dolga in raznolika je bila pot godbe skozi šest desetletij. Bila je redna spremljevalka delovnega kolektiva, družbenih dogajanj, prepletena z uspehi in težavami. Toda vse to so bile preiskušnje za tiste, ki so v njej ustvarjali dve, tri, celo štiri desetletja in igrajo,

ne le z instrumenti, tudi s srci. . . Štiri desetletja vztraja tudi njihov zdajšnji dirigent Vili Zaletel, kar še dodatno krasi godbin jubilej.

Na koncertu v počastitev jubileja, ki so ga priredili 18. maja, smo slišali mnoge lepe melodije.

Zvoki njihovih instrumentov pa so nas prepričali, da godbam na pihala še ni potekel čas.

Mili Kobal

Ob jubileju iskrene čestitke prijateljev, društev, simpatizerjev.

Nismo nedolžni

Po najnovjših podatkih četrtina slovenskega prebivalstva dela in živi v izrazito onesnaženem okolju. Najbolj so z žveplovim dioksidom onesnažene Trbovlje, na drugem mestu je Hrastnik. To pravzaprav ni nič novega, saj se v zdanjem obdobju ni nič spremenilo na tem področju. Nova pa je trditev, da Steklarno Hrastnik uvrščajo

med onesnaževalce, vendar ne zaradi žveplovega dioksida, temveč zaradi onesnaževanja s fluoridi (ki se pojavljajo v aluminijski, steklarski, opečni industriji ter proizvodnji emajlirane proizvodnje). Ta trditev je bila navedena ob objavi rezultatov meritev onesnaženosti republike Slovenije za letošnje zimsko obdobje.

V slovo

Alojz Dolenc

So ljudje, ki so nam dolga leta znanci, prav spoznamo pa jih mnogokrat šele takrat, ko se zavemo, da so odšli. Največkrat tiho in neopazno, tako kot so živeli.

Lojzeta Dolenca smo v Steklarni srečevali osemnajst let. Ne prav pogosto, kajti njegovo delo odvažalca zmesi v obratu zmesarne je, čeprav težko in naporno, našim očem ostajalo bolj daleč in prikrito. Pa je bil Lojze prizadeven in marljiv delavec skozi vsa leta, dan za dnem. Zaradi narave dela je bil na delu tudi ob mnogih nedeljah in praznikih, tudi ob letošnjem prvem maju je bil med peščico tistih delavcev, ki so v prazničnih dneh skrbeli za tovarno, ko je večina drugih delavcev bila na prazničnem oddihu. Toda 1. maja je njegov delovni dan bil poslednji. Nenadna bolečina srca, pot v bolnišnico, nemoč zdravnikov... in tako kot je Lojze neopazno življal, je tudi odšel. Kajti, ko smo se po prvomajskih praznikih vračali v tovarno, nas je na pragu tovarne črna zastava opomnila, da smo izgubili sodelavca - Lojzeta. Rodil se je 30. 12. leta 1946 v družini štirih otrok v Boštanjju. Preden je prišel v Steklarno, je delovno srečo poskušal tu in tam, nekaj let tudi pri železnici v Zidanem mostu. Ko je prišel v Steklarno, mu je bilo 26 let. Vzel je delo kakršno so mu ponudili, ne ravno lahko, pa vendar je ostal in vztrajal polnih osemnajst let. Le slabih osem let mu je manjkalo do upokojitve.

Kdo ve, kakšne so bile Lojzetove mladostne življenjske želje. Nikoli nam jih ni razlagal, življenje pa jemal tako kot se mu je ponujalo. Izteklo se mu je na začetku najlepšega meseca. Le skromno število sodelavcev se je lahko še poslednjič poslovilo od njega na pokopališču v Loki pri Zidanem mostu. A nam Lojze, dobrodušen kot je bil tega najbrž ne bi štel v zlo. Zanj bi bilo pomembnejše, da storimo dobra dejanja pomoči potrebnim ljudem. Lojze jih je storil veliko. Pri svojem delu in zasebnem življenju. Od skrbi za ostarele starše do skrbi za tri mlade nadebudneže, ki jim je po svojih najboljših močeh skušal nadomestiti očeta, njihovi materi pa biti dober mož.

Zahvale

Z neizmerno bolečino, ki nas je prizadela ob nepričakovani izgubi ljubljene sina, brata, vnuka in nečaka

Jureta Kastelica

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste z nami sočustvovali, nam izrekli sožalja, darovali denarno pomoč, na grob pa položili cvetje. Hvala tudi godbi in pevcem Svobode II in vsem, ki ste našega Jureta spremljali na zadnji poti v mnogo prerani grob.

Vsi njegovi

Mnogo prezgodaj smo izgubili ljubečega moža, očeta, dedka, tasta in brata

Francija Kreže

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam ne-sebično pomagali v najtežjih trenutkih, z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje. Hvala sodelavcem iz brusilnice, slikarnice, skladišča, laboratorija za denarno pomoč. Enako se zahvaljujemo tudi njegovim sodelavcem iz ključavničarske delavnice za podarjeno cvetje.

Prav tako se iskreno zahvaljujemo godbi in pevcem za žalostinke, govorniku za besede in duhovniku za opravljen obred.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena Silva, hčerki Dubrovka in Edita z družinama, tašča, sestra in bratje.

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je zapustil mož in očim

Alojz Dolenc

Iskreno se zahvaljujemo delavcem zmesarne ter kontrole na izmeni za podarjeno cvetje in pomoč. Iskreno se zahvaljujemo tudi godbi in pevcem za žalostinke ter govorniku za besede ob poslednjem slovesu.

Žalujoci: žena Mirjana z otroki in sorodniki

Zanimivost

*****

Glasba

iz steklenih instrumentov

Nekemu japonskemu steklarju je uspelo izdelati glasbene instrumente (trobente) iz kristala; pa ne za prodajo, temveč zgolj iz želje, da izdelata nekaj nemogočega. Vendar pa ga je to zadovoljstvo stalo petnajst let dela. In kakšen je dokaz tega njegovega podviga? Zvoki, ki jih dajejo steklene trobente, so mnogo nežnejši od tistih, ki jih je moč izvabiti iz kovinskih, edina slabost pa v tem, da so instrumenti zelo krhki.

Povzeto po Asu

Zanimalo vas bo

April 1990

Mesec je zopet naokoli in ugotavljamo, da se število zaposlenih v naši delovni organizaciji še naprej manjša. Konec marca nas je bilo zaposlenih 1421, konec aprila pa 1415. V aprilu se je na novo zaposlilo 5 delavcev, odšlo pa jih je 11.

Prišli so:

Naim Bahtić - krogličar iz JLA, Stipo Adžaga - delavec na kanalu iz JLA, Stanko Kovačić - strugar, Franc Rot konstruktor, Slavi Valand - čistilka.

Odšli so:

Danijela Kalpič - upokojena, Regina Klenovšek - izključena, Ramija Halilović - izključena, Jela Odžić - izključena, Anton Šopar - upokojen, Ana Rome - upokojena, Karolina Kamnikar - upokojena, Cvetka Ofentavšek - upokojena, Stanislav Kreže - upokojen, Ruža Pavlovič - upokojena, Jana Rađočaj - upokojena.

Poročili so se:

Almira Kahrmanovič in Marko Perikič.

Prirastek v družini:

Joži in Dean Žagar hčerko Taro, Albin Lavrič sina Tilena, Samid Mujkanovič sina Aldina, Mustafa Trgalovič hčerko Verneso, Ismet Bašić sina Alvina.

Maj 1990

April smo končali s 1415 zaposlenimi. Na novo se je zaposlilo 6 delavcev, podjetje pa je zapustilo 19 delavcev. Maj smo končali s 1402 delavci.

Prišli so:

Janez Šranc - elektronik, Mira Smešnik - skladiščna delavka v kartonaži, Viktor Pajk - krogličar RDBO-5, Simon Zajc - skladiščni delavec, Anica Mihajlik - čistilka v kopalnici in sanitarijah, Matija Jeršin - vzdrževalec v avtomatski proizvodnji.

Odšli so:

Hariz Ramič - v JLA, Sašo Žekar - v JLA, Berta Krsnik upokojena, Alojz Dolenc - umrl, Simon Puffer - določen čas, Ema Omerzi - upokojena, Vesna Kolander - izključena, Franja Pušnik - na lastno željo, Zlatko Bračun - na lastno željo, Majda Kostanišek - na lastno željo, Rasema Hasič - določen čas, Smail Bečirkovič - izključen, Neško Čestič - izključen, Nedo Grabovac - izključen, Marjana Kopranc - izključena, Milka Mandić - izključena, Mato Matanovič - izključen, Siniša Nesladek - izključen, Petar Teržan - izključen.

Poročili so se

Alema Nuhanovič - poročena Kličič.

Sodelavcem operativne KIKO delavnice in izmene Oberčkal se iskreno zahvaljujem za izkazano pozornost in prelepa darila, ki ste mi jih podarili ob mojem odhodu v pokoj. Ostajala mi bodo nadvse drag spomin na vas in na čas, ki smo ga preživeli skupaj. Obenem pa vsem članom kolektiva Steklarne Hrastnik želim veliko delovnih uspehov. Vaš nekdanji izmenski ključavničar Slavko Kapla

***

Drage sodelavke in sodelavci dekorirnice in satinirnice, vodstva kontrole izdelkov, sodelavci iz brusilnice in skladišča gotovih izdelkov, prisrčno se zahvaljujemo za izkazano pozornost, izrečene lepe želje in darila, ki me bodo spominjala na čas, ki smo ga skupaj preživeli v podjetju. Posebno se zahvaljujem sodelavkam Silvi Kreže in Lidiji Germađnik za pomoč, ki sta mi jo izkazali ob tej priložnosti. Nepozaben mi bo ostal spomin na vse vas še posebno na sodelavke in sodelavce izmene Lidije Germađnik, ki ste mi izkazale neizmerno pozornost ob mojem zadnjem delovnem dnevu v tovarni.

Ko človeku že pešajo moči in vse težje prenaša vsakodneвне probleme tudi na delovnem mestu, si zaželi bolj mirno življenje. Kljub temu sem vas težko zapuščala, drage sodelavke. Ob tem ste me še enkrat prepričale, da ste dober kolektiv, kjer je prisotno tovarištvo in nesebičnost, čeprav je med vami sloj že precej novih mladih delavk. Zato vam želim, da ta lepa lastnost ostane med vami prisotna vsak dan in vedno. Prav tako vam želim veliko osebne sreče, uspešne in zadovoljive delovne rezultate v podjetju. Danica Kalpič

***

Iskrena zahvala za vsa darila ter tople besede in želje, ki ste mi jih izrekli ob odhodu v pokoj. Zahvaljujem se vodstvu tovarne, osebju laboratorija, zmesarne, obratovodstva, priprave dela ročne in polavtomatske proizvodnje, pregledalkam izmene Bičanič, ter vsem prijateljem, ki so mi polepšali slovo. Vsem skupaj želim obilo uspehov pri delu, kot tudi osebne sreče. Ana Rome

***

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem vsem sodelavcem v avtomatski delavnici ter pisarnah, za prelepa darila in izkazano pozornost. Še posebej se zahvaljujem inž. Albinu Lavriču, Vinku Vintarju in obema predstavnikoma sindikata za prelepe besede in dobre želje v mojem nadaljnjem življenju. Darila in izrečene besede me bodo vedno spominjale na vas, dragi sodelavci. Želim vam, da bi bilo vaše delo vnaprej uspešno, v osebnem življenju pa želim obilo sreče in zdravja. Delovnemu kolektivu Steklarne Hrastnik pa želim v bodoče veliko delovnih uspehov. Rudi Zupan

***

Nagradna križanka

5/6	PEVEC SMODE	VRSTA SMREKE	SMUČAR PETROVIČ	DOBA	ALBERT EINSTEIN	PRIPRAVNIŠKA SLUŽBA	5/6	SORODNICA	RANO-CELNIK	ETNIČNA SKUPINA V NIGERIJU	REUMUR	RELIKT	ŠPORTNA OBLEKA	PRITOK KASPIJSKEGA MORJA	5/6	SLIKOVITA DOLINA NA AVSTRIJSKEM KOROSKEM	FRANCOŠKA IGRALKA VERSOIS	MOTORNOKOLO	HALOGENI KEMIČNI ELEMENT
FRANCOŠKI SIMBOLIŠTIČNI PESNIK (JEAN)							NARAVA								POŠEVNI GEOMETRIJSKI LIK				
KRILATI DEČEK, EROT							OTOK V JADRANU PLESNA PESEM				RIBJA KOŠČICA				KRAJ, KJER VODA ZEMLJO ODNAŠA				
GORNJA OKONČINA					TERME BLIZU PADOVE V ITALIJI						KATRAN SPODNJI DEL GOBE				ZRNATE POLJSČINE GORA NA FORMOZI				
IRIDIJ		VLAČUGA	MESTO V SRBIJI	BREZREPA DVOZIVKA DVOJNIK NEVARNIH VLOG					ZIVALSKA ZGODBA STANE SEVER							LOMLJENJE FRANCOŠKI PLEMIČ			
IZRAELSKI POLITIK SAMIR						DANSKI SAHIST (BENT)							STATUETA PODELITEV IMENA						ČAR, PRIKUPNOST
JAPONSKI FILMSKI REŽISER KUROSAVA						ANTUN BARAC		ZLITJE ŽENSKO IME						IVO ANDRIČ KOPNO SREDI MORJA			IVE ŠUBIČ LOVRO TOMAN		
PAROLA					SPREMLJEVALEC OGNJA			SMRDO-KAVRA ŽENSKO IME	DRESERKA										
SESTAVIL: KARLI DREMEL	ZMERJSKI TENIŠKI IGRALEC (ANDRE)	NJORKA NENADNA SRČNA SLABOST			MAKEDONSKA POLIT. DELAVKA (VERA) MESTO V ŠPANIJI						FUNKCIONAR NA STARTU								
ASJA KISIČ		BREST NEVIHTA				NAJMANJŠI DELEC ROBERT OWEN					STRUJA KRAJ NA SLOVENSKEM KRAJU					OKENSKA NAVOJNICA ZAPREKA			
REJEC GOVEJE ŽIVINE							FRANCOŠKI OPERNI SKLADATELJ (ADOLPHE)						BARVA IGRALNIH KART ELEKTR. MORŠKA RIBA					PREBI-VALEC IRSKE	ŠPANSKI SLIKAR (SALVADOR)
FILMSKA IGRALKA MC GRAW			GRAFIK JUSTIN LEVI PRI-TOK RENA				RIBIŠKA MREŽA ELIDA GORA NA KRETI							OPERNA PEVKA PUSAR-JERIC	RIMSKI PESNIK („PISMA IZ PONTA“) IT. DENAR NA ENOTA STRONCIJ				
NAJVEČJA PUSČAVA NA SVETU						PREBI-VALKA SIBIRIJE LOJZE LEBIČ													
GOBICE V USTIH, SOUR					LAKOTA				IME IN PRIIMEK FRANCOŠKEGA FILM. IGRALCA										
REKAZOZI MÜNCHEN					SINJSKA VITEŠKA IGRA				SIMFONIČNA PESNITEV RIMSKEGA KORSAKOVA							PIANIST BERTON-CELJ			

Zahvale

Letošnji petindvajseti maj bo ostal globoko zapisan v mojem spominu. Ne samo zaradi moje dokončane dolgoletne vsakodnevnne poti v tovarno, ampak tudi zaradi vsega lepega, ta dan doživetelega. Svojim najozjim sodelavcem, pripravili dela in obratovodstva, slikarnice, satinirnice in brusilnice se še enkrat najtopleje zahvaljujem za darila in dobre želje, s katerimi ste me pospremili v pokoj. Želim vam zdravlja, sreče in zadovoljstva v osebnem življenju, pri delu pa čimveč uspehov. Berta Krsnik

***

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem za dragoceno darilo. Posebej se še zahvaljujem Kristi Puffer, Antonu Goležu, Stanki Cigoj za vloženi trud in izkazano pozornost. V bodoče želim vsem članom kolektiva mnogo zdravlja in delovnih uspehov. Cvetka Ofentavšek

***

Sodelavcem in sodelavkam KIKO delavnice se iskreno zahvaljujem za darila in za izkazano pozornost ob mojem odhodu v pokoj. Prav tako se zahvaljujem tudi delavcem remontne in cizilerske delavnice, orodjarne ter administracije. Želim vam zdravlja, sreče ter uspešno delo. Ruža Pavlovič

***

Ko odhajam po štiridesetih letih delovne dobe v Steklarni se iskreno zahvaljujem sodelavcem za izražene dobre želje, zlasti Jožici in Daretu za prisrčnost in organizacijo, Frankotu za lepe, v domačem stilu izrečene poslovilne prisrčne besede. Skratka, hvala vsem, ki ste prispevali, sodelovali in mi zaželeli obilo zdravlja v pokoju. Hvala za darila, ki me bodo za vedno spominjala na sodelavce in prijatelje. Vsem skupaj vam v prihodnje želim obilo uspešnega dela, osebne sreče in veliko zdravlja. Veliko delovnih uspehov želim tudi vsem v delavnici in vsemu delovnemu kolektivu. Rudi Kirhmajer I.

Med reševalce s pravnimi rešitvami križanke bomo z žrebom razdelili sedem nagrad:

1. nagrada 80,00 din
  2. nagrada 60,00 din
  3. do 7. nagrada 40,00 din
- Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo STEKLARJA, 61430 HRASTNIK, Cesta 1. maja 14 do 29. 6. 1990.

Nagrajeni reševalci

Za nagradno križanko št. 4/1990 smo prejeli 40 rešitev. Žreb je nagrade namenil naslednjim:

1. nagrada 80,00 din: Milan Crnkovič upok.,

Zahvala in opravičilo

Iskreno se zahvaljujem godbi na pihala in pevcem Steklarne Hrasnik, ki so s svojim koncertom popestrili našo prireditve ob 8. marcu, kajpak z željo in upanjem, da nam boste ob takih in podobnih priložnostih še priskočili na pomoč. Pletilja krajevne skupnosti Steklarne Hrasnik

2. nagrada 60,00 din: Vojka Rotar pet nagrad po 40,00 din: Johan Rancier upok., Ludvik Rancier upok., Lidija Kirn, Marjan Miklič, Ivan Gošler.

Rešitev prejšnje križanke:

Vodoravno: Irska, trema, njorka, volan, relikt, močnik, amarela, eleat, Ž.I., Po, nabirek, Marko Demšar, Kronos, I.N., trep, Ard, R, Tainan, K.O., trup, Ava, dira, Ub, Ančerl, M. A., kit, ček, Anteus, blitva, padar, Irena, Ebner, gon, polka, A. M., Rusini, R. P., vime, Apo, grenivka, letak, udav, Ekg, Lars, Onan, Klara, Rat, oris, volitve, K. R.

(K.D.)

STEKLARNA HRASNIK **steklar**

Odbor za obveščanje: Marijana Polzelnik - predsednica, člani: Milan Crnkovič, Janez Cigliar, Jože Drugo-
vič, Jože Godicelj II. in Albert Kapelar.
Uredniški odbor: Mili Kobal - glavna in odgovorna urednica, člani: Zdenka Fabjan, Majda Krošlin, Alojz Marcen, Ervin Predovnik in Franc Vidovič.
Fotografije Branko Klančar.
Grafična priprava in tisk v nakladi 2200 izvodov tiskar-
na Formatisk. Naslov uredništva: Steklar, Hrasnik, Cesta 1. maja 14, telefon 0601/41-622, int. 110. Po sklepu republiškega komiteja za informiranje je glasilo oproščeno davka od prometa proizvodov.